

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی آموزشی
طرح درس ترمی

دانشکده: پرستاری بروجرد

گروه آموزشی: پرستاری

نیمسال تحصیلی: نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی فوریت‌های پزشکی

نام درس: مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانس   تعداد واحد: ۲   نوع واحد: تئوری   پیش‌نیاز:-

زمان برگزاری کلاس

مکان برگزاری: کلاس ۱۰۶

ساعت: ۱۰-۱۲

روز: شنبه‌ها

اساتید (به ترتیب حروف الفبا): خانم زهره حجتی

مسئول درس: خانم زهره حجتی

تعداد دانشجویان: ...

شرح دوره:

با توجه به نیاز بیماران و مصدومین در حوزه اورژانس پیش‌بیمارستانی به مراقبت‌های اولیه که در بسیاری اوقات نیازمند وجود مهارت‌های پایه‌ای برای تثبیت وضعیت بیمار، پایش او و بهبود عملکرد دستگاه‌های حیاتی بدن است ضرورت دارد تا دانشجویان با مهارت‌های پایه‌ای خوبی آشنا شده و در انجام آنها مسلط شوند.

هدف کلی: (لطفاً شرح دهید)

آشنایی دانشجویان با اقدامات مراقبتی رایج در حوزه اورژانس پیش‌بیمارستانی

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

اهداف ویژه درس:

پس از پایان درس انتظار می‌رود فراگیرنده بتواند:

- فلسفه مراقبت‌های اولیه بهداشتی را توضیح دهد.
- اصول مراقبت‌های اولیه بهداشتی را شرح دهد.
- با انواع خدمات بهداشتی آشنا شود.
- اعضای تیم بهداشتی را بشناسد.
- مفاهیم سلامتی، تندرستی، ناخوشی و بیماری را توضیح دهد.
- عوامل تعیین‌کننده سلامتی را شرح دهد.
- ماهیت نیازهای انسان را بر اساس هرم مازلو توضیح دهد.
- اهمیت تحرک در انسان را توضیح دهد.
- عوامل تعیین‌کننده سلامت پوست را شرح دهد.
- عواملی که پوست را در معرض خطر قرار می‌دهد را شرح دهد.
- نیازهای بهداشتی را در طول دوره زندگی بیان کند.
- زخم فشاری و عوامل خطرناک بروز آن را توضیح دهد.

- نقاط حساس برای ایجاد زخم فشاری را نام ببرد .
- مراقبت بهداشتی از ناحیه تناسلی را شرح دهد.
- اهمیت درد به عنوان یک مکانیسم دفاعی بدن را توضیح دهد .
- علل شایع بروز درد را نام ببرد .
- پاسخ های فیزیولوژیک به درد را شرح دهد .
- روش های بررسی درد را شرح دهد .
- روش های سنجش میزان درد را شرح دهد .
- اقدامات دارویی و غیر دارویی تسکین درد را نام ببرد .
- روش ارزشیابی اقدامات مسکن درد را شرح دهد
- نقش پرستار را در حفاظت از محیط توضیح دهد .
- عوامل موثر بر توانایی فرد در محافظت از خود را شرح دهد .
- مشخصات یک ارتباط درمانی را توضیح دهد .
- فرایند ارتباط را توضیح دهد .
- عوامل موثر بر ارتباط را شرح دهد.
- ارتباط کلامی و غیرکلامی را شرح دهد .
- شرایط ایجاد یک محیط مناسب برای برقراری ارتباط را توضیح دهد .
- اهمیت پیشگیری و کنترل عفونت را توضیح دهد .
- زنجیره عفونت را شرح دهد .
- روش های انتقال عفونت را توضیح دهد.
- پاسخ های بدن به عوامل عفونی را توضیح دهد. (مکانیزم های دفاعی اختصاصی و غیر اختصاصی بدن)
- مداخلات پیشگیری و کنترل عفونت را توضیح دهد .
- روش های تمیز کردن، ضدعفونی و استریل کردن را شرح دهد .
- احتیاطات استاندارد جهت کنترل عفونت را توضیح دهد.
- علائم حیاتی را بشناسد .
- عوامل موثر بر درجه حرارت بدن را توضیح دهد .
- روش ها و ابزارهای مختلف کنترل درجه حرارت بدن را شرح دهد .
- به روش صحیح با ترمومتر شیشه ای، حرارت بدن بیمار اندازه گیری و ثبت کند (زیر بغل/ زیر زبان)
- فیزیولوژی ایجاد نبض را به اختصار توضیح داده، محل نبض های محیطی را شناسایی کند .
- به روش صحیح تعداد نبض بیمار را بشمارد و ثبت کند .
- مراحل تنفس را به اختصار توضیح دهد .
- به روش صحیح تعداد تنفس بیمار را بشمارد و ثبت کند .
- فیزیولوژی فشارخون را به اختصار شرح دهد .
- انواع دستگاه های فشارسنج را بشناسد .
- به روش صحیح توسط فشار سنج جیوه ای یا عقربه ای، فشارخون بیمار را اندازه گیری و ثبت کند.
- علت داشتن نام های متفاوت برای یک دارو را بداند.
- اشکال مختلف دارویی را بشناسد.
- مکانیزم اثر داروها را به اختصار توضیح دهد .
- با اثرات جانبی داروها آشنا شود .
- اصول اساسی تجویز داروها را شرح دهد .
- با انواع دستورات دارویی آشنا شود .

- نحوه محاسبه دوز داروها را شرح دهد .
- اصول تجویز دارو را توضیح دهد .
- با اشتباهات دارویی آشنا شود.
- تجویز داروهای خوراکی (قرص ها/ شربت ها / از طریق لوله معده / زیر زبانی) را توضیح دهد.
- با تجویز داروهای موضعی (پوستی/ داخل گوش/ داخل بینی/ داخل چشم/ داخل رکتوم) آشنا شود.
- انواع تزریقات موضعی را نام ببرد .
- با وسایل لازم برای تزریقات موضعی آشنا شود. (انواع سرنگ ها و سوزن ها)
- با شکل داروهای تزریقی و نحوه آماده کردن آن ها آشنا شود. (انواع آمپول و ویال)
- با مشکلات شایع در آماده سازی دارو از طریق ویال آشنا شود
- محل تزریقات داخل عضلانی را بداند، با روش صحیح تزریق دارو آشنا شود. (دورسوگلوئتال / ونتروگلوئتال / دلتوئید / وستوس لترالیس / رکتوس فموریس)
- انفوزیون وریدی را توضیح دهد.
- ورید های محیطی را بشناسد .
- محلول های متداول در انفوزیون وریدی را بشناسد .
- انواع کاتترها، سوزن های وریدی و علت استفاده از آن ها را توضیح دهد .
- روش محافظت از خود را هنگام تزریق وریدی توضیح دهد .
- عوارض درمان داخل وریدی محیطی را شرح دهد .
- روش های تنظیم سرعت انفوزیون وریدی را به دقت شرح دهد .
- روش های مراقبت از محل و سیستم انفوزیون وریدی را شرح دهد .
- ضرورت رساندن اکسیژن به بدن را توضیح دهد .
- به طور خلاصه انتشار گازهای تنفسی را از غشای آلوئولی کاپیلاری شرح دهد .
- مکانیزم های پاکسازی ریه را نام ببرد .
- عوامل موثر بر اکسیژن رسانی را به اختصار شرح دهد.
- با مشکلات رایج اکسیژن رسانی آشنا شود .
- مداخلات مربوط به بهبود کیفیت اکسیژن رسانی به بیمار را بشناسد .
- تجهیزات رایج برای تجویز اکسیژن را توضیح دهد.
- انواع زخم ها را نام ببرد .
- سیستم طبقه بندی زخم ها را توضیح دهد .
- فرایند بهبود زخم را توضیح دهد .
- عوامل تاثیرگذار بر روند بهبودی زخم را نام ببرد. (عوامل عمومی/ عوامل موضعی)
- نحوه بررسی زخم را شرح دهد.
- با آناتومی دستگاه گوارشی آشنا شود .
- نقش غذا در رفع نیاز های اساسی انسان را توضیح دهد .
- مواد غذایی اساسی را شرح دهد .
- معیارهای اندازه گیری وضعیت تغذیه را شرح دهد .
- علل لوله گذاری داخل معده را شرح دهد.
- اهمیت دفع مدفوع را توضیح دهد .
- عوامل موثر بر عملکرد روده ها را شرح دهد .
- مشکلات رایج دفع مدفوع را توضیح دهد .
- استومی های روده ای را شرح دهد .

- انواع انما را توضیح دهد .
- روش صحیح انمای روده ای را شرح دهد .
- روش مراقبت از استومی روده ای را شرح دهد .
- اصول تهیه نمونه شریانی و وریدی برای گازهای خونی را توضیح دهد.

شیوه‌های تدریس:

- سخنرانی
  - سخنرانی برنامه ریزی شده □
  - بحث گروهی
  - یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) □
  - پرسش و پاسخ
  - یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) □
- سایر موارد:

وظایف و تکالیف دانشجو: (لطفا شرح دهید)

کلاس های حضوری:

- ✓ حضور به موقع و تمام وقت در کلاس
- ✓ ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در حین برگزاری کلاس
- ✓ شرکت در آزمون های میان ترم
- ✓ شرکت در امتحانات پایان ترم
- ✓ ارسال تکالیف در موعد مقرر
- ✓ مطالعه جلسه قبل و موضوع تدریس هر جلسه

آموزش مجازی

- ❖ حضور به موقع و تمام وقت در صورت برگزاری کلاس با استفاده از نرم افزار اسکای روم
- ❖ ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در حین برگزاری کلاس (مخاطب خاص)
- ❖ رعایت اصول اخلاقی در فضای مجازی و شئونات دانشجویی
- ❖ حضور فعال و ارائه پاسخ به سوال های مطرح شده در تالار گفتگو (مخاطب خاص)
- ❖ زدن تیک حضور هر جلسه (حداکثر یک هفته)
- ❖ ارائه تکالیف در تاریخ تعیین شده
- ❖ شرکت در آزمون های میان ترم
- ❖ برداشت محتواهای آموزشی بارگزاری شده در موعد مقرر
- ❖ شرکت در امتحان پایان ترم

قوانین و مقررات کلاس

- ✓ غیبت موجه، کسر نمره
- ✓ غیبت غیر موجه، حذف درس
- ✓ تاخیر حضور در کلاس حضوری و یا در تالار گفتگو یا کلاس آنلاین (حضور بعد از استاد) غیبت محسوب می شود.
- ✓ رعایت اصول اخلاقی در فضای مجازی و شئونات دانشجویی در حفظ نظم کلاس حضوری اعم از پوشش مناسب، حفظ نظم ورود و خروج از کلاس، عدم ایجاد سروصدا در کلاس، صحبت نکردن با همکلاسی و...
- ✓ ممنوعیت استفاده از گوشی همراه خارج از قاعده آموزشی

وسایل کمک آموزشی:

سامانه های مدیریت یادگیری (LMS) نظیر سامانه سمالایو و سامانه های آزمون نظیر فرادید، سیستم کامپیوتر، لپ تاپ، موبایل، نرم افزارهای تهیه محتوای آموزشی نظیر استوری لاین، I Spring و ... و محیط های تدریس آنلاین نظیر اسکای روم و پیام رسانهای اجتماعی مورد توافق نظیر ایتا

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

ردیف	فعالیت	نمره از بیست
۱	حضور در کلاس	۱۰٪
۲	انجام تکالیف	۱۰٪
۳	مشارکت فعال (حضور فعال، کوئیز و پرسش و پاسخ)	۲۰٪
۴	امتحان پایان ترم	۶۰٪

نوع آزمون

تشریحی ■ پاسخ کوتاه ■ چندگزینه‌ای ■ جور کردنی □ صحیح- غلط ■

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفا نام ببرید):

منابع فارسی :

۱. مجموعه ۱۰ جلدی مبانی پرستاری کوزیر و ارب
۲. موسوی ، ملیحه السادات؛ عالیخانی مریم . روشهای پرستاری بالینی . تهران : انتشارات شهراب ، چاپ جدید
۳. اصول و فنون پرستاری تالیف بابک روزبهرانی و شادی دهقان زاده
۴. پوتر پ آ، پری گریفین آ. اصول و فنون پرستاری. ترجمه اساتید دانشکده پرستاری و مامایی ایران. تهران: انتشارات سالمی؛ ۱۳۹۸.
۵. اصول پرستاری تایلور . مهارتهای بالینی پرستاری . ترجمه : مهدوی ، زهراوهمکاران ، انتشارات بشری، ترجمه و چاپ جدید
۶. دوگا س بورلی ویتز . اصول مراقبت از بیمار . جلد اول و دوم ، ترجمه گروه مترجمین . تهران : انتشارات معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، چاپ جدید
۷. روشهای پرستاری بالینی، ترجمه علیرضا خاتونی و همکاران، انتشارات جامعه نگر، تهران، ۱۳۹۸
۸. صالح زهی ، ه. خجسته، ف. روشهای پرستاری بالینی، چاپ اول، انتشارات کتاب برنا، رشت ۱۳۹۶

منابع انگلیسی

1. Kozier G, Erb G. Fundamentals of Nursing: Concepts, Process and Practice. 7th edition. New York: Prentice Hall; 2018
2. Taylor CR, Carol L, Lemone P, Lynn P. Fundamentals of Nursing: the Art and Science of Nursing. Care new edition. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

جدول هفتگی کلیات ارائه‌ی درس

نام استاد	فعالیت‌های تکمیلی جلسات آفلاین			شیوه ارائه درس		عنوان مبحث	تاریخ	جلسه
	گفتگو	تکلیف	خودآزمون	آنلاین	حضور			
خانم حجتی	❖				❖	معارفه و آشنایی با طرح درس	۱۴۰۳/۱۱/۲۰	۱
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با مفهوم سلامت و بیماری	۱۴۰۳/۱۱/۲۷	۲
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با نیازهای اساسی انسان	۱۴۰۳/۱۲/۴	۳
خانم حجتی	❖				❖	شناسایی عفونت و چگونگی کنترل آن، اصول دست شستن شناخت امنیت مددجو و چگونگی تامین آن	۱۴۰۳/۱۲/۱۱	۴
خانم حجتی	❖				❖	شناخت و بررسی علائم حیاتی	۱۴۰۳/۱۲/۱۸	۵
خانم حجتی	❖				❖	ادامه شناخت و بررسی علائم حیاتی	۱۴۰۳/۱۲/۲۵	۶
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با اصول دارو درمانی و محاسبات دارویی	۱۴۰۴/۱/۱۶	۷
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با اصول دارو درمانی و محاسبات دارویی	۱۴۰۴/۱/۲۳	۸
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با اصول دارو درمانی و محاسبات دارویی	۱۴۰۴/۱/۳۰	۹
خانم حجتی	❖				❖	نمونه گیری شریانی و وریدی	۱۴۰۴/۲/۶	۱۰
خانم حجتی	❖				❖	آشنایی با مراقبت از زخم و زخم فشاری	۱۴۰۴/۲/۱۳	۱۱
خانم حجتی	❖				❖	شناخت دفع مدفوع و ادرار و چگونگی مراقبت از مددجو در این زمینه	۱۴۰۴/۲/۲۰	۱۲
خانم حجتی	❖				❖	شناسایی مفهوم تغذیه در مراقبت از مددجو	۱۴۰۴/۲/۲۷	۱۳
خانم حجتی	❖				❖	شناسایی مفاهیم مرتبط با اکسیژن رسانی	۱۴۰۴/۳/۳	۱۴

خانم حجتی	❖				❖	شناسایی مفهوم حرکت، بی حرکتی و عوارض آن	۱۴۰۴/۳/۱۰	۱۵
خانم حجتی	❖				❖	مفهوم ارتباط و روش های برقراری ارتباط با مددجویان و سایر اعضای تیم درمان	۱۴۰۴/۳/۱۷	۱۶
						امتحان پایان ترم		۱۷